PCT/FI 9 8 / 0 0 5 4 8

Helsinki 30.07.98

> REC'D 0 7 SEP 1998

WIFO

ETUOIKEUSTODISTUS PRIORITY DOCUMENT

Hakija Applicant

NOKIA TELECOMMUNICATIONS OY

Helsinki

Patenttihakemus nro Patent application no 972704

Tekemispäivä Filing date

23.06.97

Kansainvälinen luokka International class

H 04B

Keksinnön nimitys Title of invention

"Vastaanottomenetelmä ja vastaanotin"

Täten todistetaan, että oheiset asiakirjat ovat tarkkoja jäljennöksiä patentti- ja rekisterihallitukselle alkuaan annetuista selityksestä, patenttivaatimuksista, tiivistelmästä ja piirustuksista.

This is to certify that the annexed documents are true copies of the description, claims, abstract and drawings originally filed with the Finnish Patent Office.

Satu Vasenius **Joost**opäällikkö

PRIORITY DOCUMENT

Maksu

250,- mk

Fee

250,- FIM

Puhelin:

Vastaanottomenetelmä ja vastaanotin

Tekniikan ala

5

10

15

20

25

30

35

Keksinnön kohteena on vastaanottomenetelmä solukkoradiojärjestelmässä, joka käsittää kussakin solussa ainakin yhden tukiaseman, joka on yhteydessä alueellaan oleviin päätelaitteisiin, jossa menetelmässä vastaanotettu signaali muodostuu usealta lähettäjältä peräisin olevan signaalin summasignaalista, jolle signaalille suoritetaan häiriönpoisto ja monen lähettäjän samanaikainen ilmaisu.

Tekniikan taso

Esillä olevaa keksintöä voidaan soveltaa useissa eri tyyppisissä radiojärjestelmissä, joista eräs esimerkki on CDMA-järjestelmät. CDMA on hajaspektritekniikkaan perustuva monikäyttömenetelmä, jota on viime aikoina ryhdytty soveltamaan solukkoradiojärjestelmissä aiempien FDMA:n ja TDMA:n ohella. CDMA:lla on useita etuja verrattuna aiempiin menetelmiin, kuten esimerkiksi taajuussuunnittelun yksinkertaisuus sekä spektritehokkuus.

CDMA-menetelmässä käyttäjän kapeakaistainen datasignaali kerrotaan datasignaalia huomattavasti laajakaistaisemmalla hajotuskoodilla suhteellisen laajalle kaistalle. Tunnetuissa koejärjestelmissä käytettyjä kaistanleveyksiä ovat esimerkiksi 1,25 MHz, 10 MHz sekä 25 MHz. Kertomisen yhteydessä datasignaali leviää koko käytettävälle kaistalle. Kaikki käyttäjät lähettävät samaa taajuuskaistaa käyttäen samanaikaisesti. Kullakin tukiaseman ja liikkuvan aseman välisellä yhteydellä käytetään omaa hajotuskoodia, ja käyttäjien signaalit pystytään erottamaan toisistaan vastaanottimissa kunkin käyttäjän hajotuskoodin perusteella. Hajotuskoodit pyritään valitsemaan siten, että ne ovat keskenään ortogonaalisia eli eivät korreloi toistensa kanssa.

Tavanomaisella tavaTla toteutetuissa CDMÄ-vastaanottimissa olevat korrelaattorit tahdistuvat haluttuun signaaliin, joka tunnistetaan hajotuskoodin perusteella. Datasignaali palautetaan vastaanottimessa alkuperäiselle kaistalle kertomalle se uudestaan samalla hajotuskoodilla kuin lähetysvaiheessa. Ne signaalit, jotka on kerrottu jollain toisella hajotuskoodilla, eivät ideaalisessa tapauksessa korreloi ja palaudu kapealle kaistalle. Täten ne näkyvät kohinana halutun signaalin kannalta. Tavoitteena on siis ilmaista halutun käyttäjän signaali usean häiritsevän signaalin joukosta. Käytännössä hajotuskoodit eivät ole korreloimattomia ja toisten käyttäjien signaalit vaikeuttavat halutun signaalin ilmaisua vääristämällä vastaanotettua signaalia epälineaarisesti. Tätä käyttäjien toisilleen aiheuttamaa häiriötä kutsutaan monikäyttöhäiriöksi. Vastaavaa monikäyttöhäiriötä esiintyy myös muilla monikäyttömenetelmillä, kuten TDMA:lla ja FDMA:lla.

Monikäyttöhäiriön aiheuttaman signaalin laadun heikentymisen poistamiseksi on kehitetty lukuisia vastaanottomenetelmiä. Näitä on sekä perinteinen yhden käyttäjän vastaanotto että monen käyttäjän samanaikaisen ilmaisun mahdollistavat menetelmät. Perinteisessä yhden käyttäjän vastaanotossa vastaanotettua lähetettä korreloidaan lineaarisella sovitetulla suodattimella, joka ei ota huomioon muita lähetteen käsittämiä signaaleja kuin halutun käyttäjän signaalin. Tämä on yksinkertainen toteuttaa, mutta monikäyttöhäiriön poistossa erittäin tehoton.

On esitetty menetelmiä, joissa monikäyttöhäiriö poistetaan laajakaistaisesta signaalista ja ilmaisu puolestaan suoritetaan kapeakaistaisesta signaalista, josta hajotuskoodi on purettu. Eräs tällainen menetelmä on kuvattu julkaisussa Thielecke, Interference reduction Applied to Channel estimation in CDMA systems, Proceedings of Vehicular Technology Conference, 1994, Stockholm, joka otetaan viitteeksi. Tällaiset menetelmät ovat kuitenkin käytännössä vaikeita toteuttaa, koska signaalin prosessointi tapahtuu laajakaistaisena eli chippitasolla.

Optimaalinen monen käyttäjän ilmaisin (MUD, multiuser detector) koostuu joukosta lineaarisia sovitettuja suodattimia ja Viterbi-ilmaisimesta. Eräs tunnettu lineaarinen monen käyttäjän ilmaisin on LS-ilmaisin (least squares detector), jota kutsutaan dekorreloivaksi ilmaisimeksi. Tämä ilmaisin tarvitsee käytettyjen koodien keskinäisistä ristikorrelaatioista.

Tunnettujen menetelmien puutteena on edelleen se, että ne on kehitetty staattisille järjestelmille eli tilanteisiin, missä käyttäjien lukumäärä ei muutu. Käytännön radiojärjestelmissä on kuitenkin lukuisia ajan myötä muuttuvia tekijöitä, jotka tulisi ottaa huomioon vastaanotinta suunniteltaessa. Uusia käyttäjiä tulee soluun kanavanvaihdon tai uusien puhelujen myötä. Vierekkäisistä soluista tulevien häiriösignaalien määrä ja laatu myös vaihtelevat jatkuvasti.

Keksinnön tunnusmerkit

Esillä olevan keksinnön tarkoituksena onkin toteuttaa vastaanottomenetelmä ja vastaanotin, joilla aiempien ratkaisujen epäkohtia voidaan välttää. Keksinnön mukainen ratkaisu mahdollistaa nopean ja tarkan tahdistumisen, jonka ansioista sekä yhteydenmuodostus että häiriöpoiston laatu paranee.

Tämä saavutetaan johdannossa esitetyn tyyppisellä menetelmällä, jolle on tunnusomaista, että vastaanotetusta summasignaalista poistetaan estimoitujen signaalien vaikutus, ja että kapeakaistaisesta jäännössignaalista estimoidaan tuntemattomien signaalien parametrit.

Tämä saavutetaan myös johdannossa esitetyn tyyppisellä menetelmällä, jolle on tunnusomaista, että vastaanotetusta signaalista poistetaan ainakin yhden häiriösignaalin estimaatti ja saadusta jäännössignaalista estimoidaan tuntemattomien signaalien parametrit.

Keksinnön kohteena on lisäksi vastaanotin solukkoradiojärjestelmässä joka käsittää kussakin solussa ainakin

30

25

5

10

15

20 '

yhden tukiaseman, joka on yhteydessä alueellaan oleviin päätelaitteisiin, jossa menetelmässä vastaanotettu signaalii muodostuu usealta lähettäjältä peräisin olevan signaaliin summasignaalista, joka vastaanotin käsittää välineet suorittaa signaalille häiriönpoisto ja monen lähettäjän samanaikainen ilmaisu ja välineet etsiä signaalien parametrejä. Keksinnön mukaiselle vastaanottimelle on tunnusomaista, että vastaanotin käsittää edelleen välineet poistaa vastaanotetusta summasignaalista tunnettujen käyttäjien signaalien vaikutus, ja välineet estimoida kapeakaistaisesta jäännössignaalista tuntemattomien signaalien parametrit.

Keksinnön mukaisella menetelmällä saavutetaan useita etuja. Keksinnön mukainen menetelmä pystyy nopeasti havaitsemaan dynaamiset muutokset radiotien etenemisympäristössä, kuten uusien käyttäjien tai vieraiden häiritsijöiden signaalit. Useimmissa tapauksissa keksinnön mukainen ratkaisu vaatii myös vähemmän prosessointitehoa kuin aiemmat ratkaisut. Keksinnön mukainen ratkaisu ei vaadi suuria muutoksia olemassaoleviin laitteistoihin, vaan se voidaan ottaa käyttöön myös nykyisissä järjestelmissä vähäisin kustannuksin. Keksinnön edulliset toteutusmuodot selviävät epäitsenäisistä vaatimuksista.

Kuvioiden selitys

5

10

15

20

25

35

Seuraavassa keksintöä selitetään tarkemmin viitaten oheisten piirustusten mukaisiin esimerkkeihin, joissa

kuvio 1 esittää järjestelmää, jossa keksintöä voidaan soveltaa ja

kuvio 2 havainnollistaa keksinnön mukaisen vastaanottimen rakennetta lohkokaavion avulla.

Edullisten toimintamuotojen kuvaus

Esillä olevaa keksintöä voidaan soveltaa useissa eri tyyppisissä radiojärjestelmissä, joista eräs esimerkki on CDMA-järjestelmät. Jatkossa keksintöä selostetaan CDMA-järjestelmän yhteydessä, siihen kuitenkaan rajoittumatta.

Kuviossa 1 havainnollistetaan tyypillisen solukkoradiojärjestelmän rakennetta. Kuviossa on esitetty kaksi solua 100, 102, joissa kussakin on yksi tukiasema 104, 106. Solussa 100 on kolme aktiivista päätelaitetta 108 – 112, jotka kommunikoivat tukiaseman 100 kanssa. Vastaavasti solussa 102 on kaksi aktiivista päätelaitetta 116, 118, jotka kommunikoivat tukiaseman 106 kanssa.

Tukiasemissa vastaanotetaan päätelaitteiden signaalit ja suoritetaan monen käyttäjän samanaikainen ilmaisu vastaanotetuille signaaleille. Tarkastellaan tilannetta tukiaseman 104 kannalta. Tukiasema on siis yhteydessä alueellaan oleviin aktiivisiin päätelaitteisiin 108 - 112, joiden signaaleita 120 - 124 se vastaanottaa. Tukiaseman antennin vastaanottama summasignaali käsittää myös vierekkäisessä solussa olevan päätelaitteen signaalin 126, joka on siis vastaanottimen kannalta häiriösignaali. Tukiasema 104 suorittaa monen käyttäjän samanaikaisen ilmaisun jollain tunnetulla MUD-algoritmillä. Tässä se siis ilmaisee halutut signaalit 120 - 124 ja poistaa häiritsevän signaalin 126 vaikutuksen halutuista signaaleista. Kustakin halutusta signaalista voidaan poistaa luonnollisesti kaikkien toisten signaalien vaikutus, eikä ainoastaan vierekkäisestä solusta tulevaa signaalia. Tämä riippuu estimaatin luotettavuudesta ja käytännön rajoitteista.

Tarkastellaan seuraavaksi keksinnön mukaisen vastaanottimen, tässä esimerkissä tukiaseman rakennetta kuviossa 2 esitetyn lohkokaavion avulla. Vastaanotin käsittää antennin 200, jolla usealta lähettäjältä peräisin olevien signaalien summasignaali vastaanotetaan. Antenni voi olla yksittäinen antenni tai kahdesta tai useammasta antennista muodostuva antenniryhmä. Antennilta signaali viedään radiotaajuusosille 202, joissa signaali tyypillisesti vahvistetaan ja muunnetaan välitai kantataajuudelle. Radiotaajuusosilta signaali viedään näytteenottovälineille 204 eli analogia-digitaalimuuntimelle, jossa signaali muunne-

30

5

10

15

20

25

taan digitaaliseen muotoon ottamalla siitä näytteitä halutulla näytteenottotaajuudella.

Näytteenottovälineiltä 202 signaali viedään korrelaattoripankkiin 206, joka käsittää joukon korrelaattoreita tai sovitettuja suodattimia, jotka kukin tahdistuvat yhteen summasignaalin signaalikomponenteista, jonka ne tunnistavat signaaliparametrien perusteella. Korrelaattorit purkavat signaalien hajotuskoodauksen eli muuntavat sen kapeakaistaiseksi. Kapeakaistaiset signaalit 212 viedään ilmaisuyksikölle 208, jossa suoritetaan monen käyttäjän samanaikainen ilmaisu. Ilmaisuyksiköltä saatavat haluttujen signaalien symboleiden pehmeät päätökset 214 viedään jälkikäsittely-yksikköön 216 ja edelleen vastaanottimen muihin osiin. Jälkikäsittely-yksikössä 216 signaalille suoritetaan esimerkiksi lomituksen purkua ja kanavadekoodausta. Keksinnön kannalta signaalin käsittelyllä ilmaisuyksikön jälkeen ei ole oleellista merkitystä.

Korrelaattoripankin tarvitsemat signaaliparametrit käsittävät signaalin lähetyksessä käytetyn hajotuskoodin, datanopeuden, suhteellisen viiveen ja mahdollisesti myös amplitudin. Kun mikä tahansa parametreistä muuttuu, täytyy korrelaattoria päivittää. Hajotuskoodi saattaa vaihtua, kun käyttäjä lähtee tai tulee soluun, mikä saattaa tapahtua kanavanvaihdon tai laitteen päällekytkemisen kautta.

Koska tieto näistä parametreistä on tärkeää, täytyy vastaanottimen luonnollisesti tarkkailla ja estimoida näitä vaihtuvia suureita. Tämä tapahtuu ns. etsijäyksikössä 210. Näytteenottovälineiltä 202 vastaanotettu summasignaali viedään korrelaattoripankin ohella etsijäyksikköön 210, joka etsii uusia signaalikomponentteja ja niiden parametrejä.

Etsijäyksikön 210 estimoimat ja laskemat signaaliparametrit käsittävät aktiivisten käyttäjien lukumäärän, fyysiset kanavat, kanavan impulssivasteen, kehysparametrit ja näiden funktiot. Etsijäyksikössä lasketaan myös koodien

5

10

15

25

30

välistä korrelaatiomatriisia. Korrelaatiomatriisin täytyy päivittää kanavan dynaamisten muutosten myötä, kun viiveet ja bittinopeudet muuttuvat. Ilmaisuyksikkö käyttää näitä tietoja laskeakseen signaalien välisiä korrelaatioita monen käyttäjän samanaikaisessa ilmaisussa ja häiriönpoistossa.

Keksinnön mukaisessa ratkaisussa etsijälohkon toimintaa helpotetaan ratkaisevasti siten, että paitsi vastaanotettua summasignaalia etsijäyksikköön viedään sisäänmenona signaali, jossa vastaanotetusta summasignaalista on poistettu tunnettujen käyttäjien signaalien vaikutus. Tästä jäännössignaalista tuntemattomien signaalien parametrit voidaan estimoida huomattavasti helpommin kuin alkuperäisestä summasignaalista. Vastaanottimen nopea toiminta on tässä tärkeää etenkin pakettimuotoisen informaation yhteydessä.

Kun uusi signaali on löydetty ja sen parametrit tunnistettu, on kaksi vaihtoehtoa. Mikäli signaali on häiriösignaali, esimerkiksi naapurisoluun kuuluvan päätelaitteen signaali, niin estimoitujen parametrien avulla löydetyn signaalin vaikutus poistetaan vastaanotetusta signaalista. Mikäli signaali puolestaan on haluttu signaali, esimerkiksi tukiaseman solun alueelle siirtymässä oleva päätelaite, joka haluaa muodostaa makrodiversiteettiyhteyden tukiasemaan, niin estimoitujen parametrien avulla löydetty signaali ilmaistaan monen lähettäjän samanaikainen ilmaisua käyttäen.

Tuntemattomien signaalien estimoinnissa voi esiintyä erilaisia tapauksia. Vastaanottimella voi olla ennakkoon jotain tietoa etsittävistä signaaleista. Signaalit voivat tulla esimerkiksi naapurisolusta, jolloin naapurisolun tukiaseman voi välittää ennakkoon mahdollisten häiriösignaalien parametrejä. Tällöin esimerkiksi hajotuskoodi saattaa olla tunnettu, mutta viivettä ei tiedetä. Toisäalta synkronisessa järjestelmässä saattaa viive olla tunnettu, mut-

5

10

15

20

25

ta hajotuskoodi tuntematon. Häiriösignaali saattaa myös olla sellainen, josta ei ole etukäteen mitään parametria tiedossa. Toisaalta esimerkiksi pakettiliikenteessä tai random access -lähetteen yhteydessä koodi tunnetaan, mutta viive on tuntematon.

Tunnettaessa osa etsittävien signaalien parametreistä näitä tietoja käytetään hyväksi muiden parametrien etsinnässä. Tällöin etsintä luonnollisesti nopeutuu.

Esimerkiksi, jos tiedetään joukko potentiaalisia häiritsijöitä, niin etukäteen voidaan laskea haluttujen käyttäjien ja näiden potentiaalisten häiriösignaalien valiset ristikorrelaatiot. Seuraavaksi poistetaan vastaanotetusta summasignaalista tunnettujen signaalien vaikutus, käyttäen siis hyväksi estimoituja symboleita, tunnettuja viiveitä ja koodeja. Tämän jälkeen jäännössignaalista etsitään tuntemattomia signaaleita käyttäen ennakkoon olevaa informaatiota hyväksi hakuikkunan pienentämiseksi.

Tarkastellaan seuraavaksi hieman keksinnön mukaisen ratkaisun matemaattista pohjaa. Kuvataan vastaanotettua signaalia r kaavalla

 $r = S_1 A_1 b_1 + n$

5

10

15

25

missä S-matriisi sisältää hetkellä t kaikkien aktiivisten käyttäjien koodit, A sisältää hetkellä t kaikkien aktiivisten käyttäjien kanavakertoimet, b sisältää hetkellä t kaikkien aktiivisten käyttäjien bitit ja n on kohina. Kun uusi käyttäjä tulee systeemiin, tämä ilmenee yllä mainitussa kaavassa siten, että matriisiin S tulee uusi sarake, joka on tunnistettava.

Eräs tunnettu menetelmä ongelman ratkaisemiseksi on korreloida vastaanotettua signaalia tunnetulla koodilla s_2 , joka ei siis kuulu matriisiin S:

 $s_2^H \underline{r}$.

Korreloinnin perusteella tehdään päätös, oliko uusi signaali lähetetty tiettyä koodia käyttäen ja millä viiveellä signaali on vastaanotettu. Koodeja ja viiveitä käydaan läpi yksi kerrallaan, kunnes korrelointituloksen avulla saadaan lähettäjä selville.

Toinen menetelmä, joka on esitetty aiemmin mainitussa viitteessä Thielecke, on se, että häiriönpoistosta tehdään päätös laajakaistaisen residuaalisignaalin perusteella:

$$s_2^H [\underline{r} - \hat{S}_1 \hat{A}_1 \hat{b}_1],$$

5

20

35

jossa vastaanotetusta signaalista vähennetään laajakaistainen estimaatti.

10 Keksinnön mukainen edullinen ratkaisu perustuu kapeakaistasignaalin käsittelyyn, eli signaaliin, joka saadaan rake-haarojen ulostuloista. Menetelmän mukaisesti generoidaan ensin tunnetun signaalin estimaatti

$$\hat{r}_1 = \hat{S}_1 \hat{A}_1 \hat{b}_1$$
.

Seuraavaksi korreloidaan residuaalisignaalia etsittävällä koodilla

$$\hat{z}_{12} = \hat{s}_{2}^{H} [\hat{s}_{1} \hat{A}_{1} \hat{b}_{1}] = \hat{s}_{2}^{H} \hat{r}_{1},$$

jolloin saadaan interferenssiestimaatti kapeakaistaiselle signaalille. Seuraavaksi vähennetään $\hat{z}_{12}$ rake-haarojen ulos-tulosta estimoitu kapeakaistainen signaali:

$$z_{r\omega} = z_2 - \hat{z}_{12}$$

ja tehdään päätös kapeakaistaisesta residuaalisignaalista. Käyttäjälle k päätös tehdään signaalista

$$z_{res} + \hat{a}_k \hat{b}_k$$

25 missä on $\hat{a}_k$ on yhden käyttäjän kanavaestimaatti.

Päätös voi perustua esimerkiksi residuaalisignaalin tehoon tai kanava- tai amplitudiestimaattiin. Residuaalisignaali voidaan yhdistää symbolitasolla joko koherentisti tai epä-koherentisti. Koherentti yhdistely voidaan toteuttaa lähettämällä tunnettua opetussekvenssiä tai päätöstakaisinkytkennän avulla. Jos s_2 ei ole uudessa signaalissa, niin residuaalisignaalin signaalikohinasuhde on erittäin huono, päinvastaisessa tapauksessa operaatio vähentää interferenssiä ja parantaa signaalikohinasuhdetta huomattavasti. Keksinnön mukaisen menetelmän suuri etu on siinä, ettei

ristikorrelaatioita tarvitse laskea missään vaiheessa, joten menetelmä on huomattavasti kevyempi operaatio toteuttaa, vaikka koodi muuttuisikin symboli symbolilta. Toisaalta, jos koodi pysyy vakiona, eli ei muutu symboli symbolilta, niin edellä mainittu laskenta voidaan kuitenkin toteuttaa myös siten, että lasketaan ristikorrelaatiomatriisi $S_2^H * S_1$ ja sen jälkeen vasta $\hat{A}_1 \hat{b}_1$. Koska koodi ei muutu, niin laskennan määrä ei kasva huomattavasti.

Kapeakaistaisen residuaalisignaalin laskeminen on edelleen melko vaativa toimenpide, joten menetelmät, joilla laskemisen taajuutta voidaan vähentää, ovat eduksi. Yksi tällainen tapa on soveltaa perinteistä korrelaattoria

 $s_2^H r$,

5

10

15

25

jonka avulla etsitään joukko testiviiveitä, joiden joukossa oikea viive/koodi on suurella todennäköisyydellä. Kaikille näin saaduille testiviiveille voidaan laskea residualisignaaliin $z_{r\omega}$ perustuva tarkempi viive-koodiestimaatti. Näin saadaan kompleksisuus putoamaan kertoimella $|L_1|/|L_2|$, missä $|L_1|$ on etsittyjen testiviiveiden lukumäärä ja $|L_2|$ kaikkien mahdollisten viiveiden määrä. Laskenta voidaan luonnollisesti tehdä joko usealle testiviiveelle rinnakkain tai sekventiaalisesti yksi viive kerrallaan.

Keksinnön toisessa edullisessa toteutusvaihtoehdossa vastaanotetusta signaalista poistetaan ainakin yhden häiriösignaalin estimaatti ja saadusta jäännössignaalista estimoidaan tuntemattomien signaalien parametrit. Tämä vaihtoehto on edullinen esimerkiksi random access -signaalin ollessa kyseessä. Tällöinhän häiriösignaalin vaikutus on kertaluonteinen. Signaalin vaikutus voidaan põistaa vastaanotetusta lähetteestä, ja näin saadusta vähemmän häiriöllisestä residuaalisignaalista estimoidaan tuntemattomien signaalien parametrit. Häiriösignaalin estimaatti käsittää kompleksisen amplitudin, kanavakertoimen, viiveen jne.

Tarkastellaan seuraavaksi keksinnön mukaisen vas-

taanottimen, tässä esimerkissä tukiaseman rakennetta kuviossa 2 esitetyn lohkokaavion avulla. Vastaanotin käsittää siis korrelaattoripankin 206, joka käsittää joukon korrelaattoreita tai sovitettuja suodattimia, joiden ulostulossa on tunnetuilla hajotuskoodeilla kerrotut kapeakaistaiseksi muunnetut signaalit 212. Ilmaisuvälineet 208 suorittavat signaaleille 212 häiriönpoiston ja monen lähettäjän samanaikainen ilmaisun.

5

10

15

20

25

Vastaanotin käsittää edelleen välineet 210 etsiä signaalien parametrejä. Etsijävälineille tulee yhtenä sisäänmenona vastaanotettu summasignaali. Ilmaisuvälineiltä 208 tulee etsijävälineille tieto 218 tunnettujen signaalien parametreistä. Signaali 218 käsittää esimerkiksi tiedon ilmaistujen signaalien lukumäärästä, alustavat viive-estimaatit kullekin signaalille ja aktiivisen koodijoukon. Etsijävälineet poistavat vastaanotetusta summasignaalista tunnettujen käyttäjien signaalien vaikutuksen ja estimoivat jäännössignaalista tuntemattomien signaalien parametrit, kuten aiemmin on kuvattu. Etsijävälineiden laskemat parametrit 220 viedään hyödynnettäviksi korrelaattoripankille 206 sekä ilmaisuyksikölle 208. Etsijävälineet 210 ja ilmaisuvälineet 208 voidaan toteuttaa käytännössä edullisesti ohjelmallisesti signaali- tai yleisprosessorin avulla tai vaihtoehtoisesti erilliskomponenttien tai ASIC-piirien avulla.

Vaikka keksintöä on edellä selostettu viitaten oheisten piirustusten mukaiseen esimerkkiin, on selvää, ettei keksintö ole rajoittunut siihen, vaan sitä voidaan muunnella monin tavoin oheisten patenttivaatimusten esittämän keksinnöllisen ajatuksen puitteissa.

Patenttivaatimukset:

1. Vastaanottomenetelmä solukkoradiojärjestelmässä, joka käsittää kussakin solussa ainakin yhden tukiaseman, joka on yhteydessä alueellaan oleviin päätelaitteisiin, jossa menetelmässä vastaanotettu signaali muodostuu usealta lähettäjältä peräisin_olevan signaalin summasignaalista, jolle signaalille suoritetaan häiriönpoisto ja monen lähettäjän samanaikainen ilmaisu, tunnettu siitä, että vastaanotetusta summasignaalista poistetaan estimoitujen signaalien vaikutus, ja että kapeakaistaisesta jäännössignaalista estimoidaan tuntemattomien signaalien parametrit.

5

10

15

20

25

- 2. Vastaanottomenetelmä solukkoradiojärjestelmässä, joka käsittää kussakin solussa ainakin yhden tukiaseman, joka on yhteydessä alueellaan oleviin päätelaitteisiin, jossa menetelmässä vastaanotettu signaali muodostuu usealta lähettäjältä peräisin olevan signaalin summasignaalista, jolle signaalille suoritetaan häiriönpoisto ja monen lähettäjän samanaikainen ilmaisu, tunnettu siitä, että vastaanotetusta signaalista poistetaan ainakin yhden häiriösignaalin estimaatti ja saadusta jäännössignaalista estimoidaan tuntemättomien signaalien parametrit.
  - 3. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen menetelmä, tun nettu siitä, että estimoitujen parametrien avulla löydettyjen signaalien vaikutus poistetaan vastaanotetusta signaalista.
  - 4. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen menetelmä, tun nettu siitä, että estimoitujen parametrien avulla löydetyt signaalit ilmaistaan monen lähettäjän samanaikainen ilmaisua käyttäen.
  - 5. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen menetelmä, tun nettu siitä, että vastaanotettu summasignaali viedään ensin joukolle Sovitettuja suodattimia (206), joissa estimoidaan tunnettujen signaalien parametrit, jot-

ka signaalit viedään ilmaisimelle (208), jossa suoritetaan monen lähettäjän samanaikainen ilmaisu.

6. Patenttivaatimuksen 5 mukainen menetelmä, t u n - n e t t u siitä, että järjestelmässä käytetään koodijakomonikäyttöä, ja että signaalien parametrit käsittävät signaalien vaiheen, amplitudin ja käytetyn hajotuskoodin.

5

15

25

30

- 7. Patenttivaatimuksen 5 mukainen menetelmä, t u n n e t t u siitä, että signaalien parametrit estimoidaan rinnakkaisesti.
- 8. Patenttivaatimuksen 5 mukainen menetelmä, t u n n e t t u siitä, että signaalien parametrit estimoidaan rinnakkaisesti.
  - 9. Patenttivaatimuksen 5 mukainen menetelmä, t u n n e t t u siitä, että signaalien parametrit estimoidaan sarjamuotoisesti.
  - 10. Patenttivaatimuksen 5 mukainen menetelmä, t u nn e t t u siitä, että tunnettaessa osa tuntemattomien signaalien parametreistä näitä tietoja käytetään hyväksi muiden parametrien etsinnässä.
- 11. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen menetelmä, tun nettu siitä, että jäännössignaali käsittää käyttäjien symboleja ja että symbolit yhdistellään epäkoherentisti.
  - 12. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen menetelmä, tun nettu siitä, että jäännössignaali käsittää käyttäjien symboleja ja että symbolit yhdistellään koherentisti.
  - 13. Patenttivaatimuksen 1 tai 2 mukainen menetelmä, tun net tusiitä, että parametrien estimointi suoritetaan useassa vaiheessa siten, että suoritetaan ensin alustavien estimaattien haku, jonka jälkeen löydettyjen alustavien estimaattien joukosta estimoidaan tarkempi lopullinen estimaatti.
  - -- 14. Vastaanotin so~~luk~~koradiojärjestelmässä joka käsittää kussakin solussa ainakin yhden tukiaseman, joka on

yhteydessä alueellaan oleviin päätelaitteisiin, jossa menetelmässä vastaanotettu signaali muodostuu usealta lähettäjältä peräisin olevan signaalin summasignaalista, joka vastaanotin käsittää välineet (208) suorittaa signaalille häiriönpoisto ja monen lähettäjän samanaikainen ilmaisu ja välineet (210) etsiä signaalien parametrejä, t u n n e t t u siitä, että vastaanotin käsittää edelleen välineet (210) poistaa vastaanotetusta summasignaalista tunnettujen käyttäjien signaalien vaikutus, ja välineet (210) estimoida kapeakaistaisesta jäännössignaalista tuntemattomien signaalien parametrit.

- 15. Patenttivaatimuksen 14 mukainen vastaanotin, tunnet tunnet tunsiitä, että vastaanotin käsittää edelleen välineet (208) poistaa estimoitujen parametrien avulla löydettyjen signaalien vaikutus vastaanotetusta signaalista.
- 16. Patenttivaatimuksen 14 mukainen vastaanotin, tunnet tunnet tusiitä, että vastaanotin käsittää edelleen välineet (208) ilmaista estimoitujen parametrien avulla löydetyt signaalit monen lähettäjän samanaikaista ilmaisua käyttäen.

Keksinnon kohteena on vastaanottomenetelmä ja vastaanotin järjestelmässä joka käsittää kussakin solussa tukiaseman, joka on yhteydessä alueellaan oleviin päätelaitteisiin. Vastaanotettu signaali muodostuu usealta lähettäjä Ttä peräisin olevan signaalin summasignaalista. Vastaanotin käsittää välineet (208) suorittaa signaalille häiriönpoisto ja monen lähettäjän samanaikainen ilmaisu ja välineet (210) etsiä signaalien parametrejä. Tarvittavan laskentakapasiteetin vähentämiseksi vastaanotin käsittää edelleen välineet (210) poistaa vastaanotetusta summasignaalista tunnettujen käyttäjien signaalien vaikuja välineet (210) estimoida peakaistaisesta jäännössignaalista tuntemattomien signaalien parametrit.

(Kuvio 2)

